

Posudek oponentky diplomové práce

Jméno diplomantky: Markéta Hedvábná

Téma a rozsah práce: Výsady a imunity diplomatické mise podle Vídeňské úmluvy o diplomatických stycích, 81 stran textu.

Datum odevzdání: srpen 2011

Aktuálnost (novost) tématu

Téma, kterým se diplomantka zabývá, je aktuální stále, byť jde o jednu z nejstarších oblastí, které tvoří mezinárodní právo. Selhání ochrany budovy mise či využívání diplomatických zavazadel k jiným účelům, než ke kterým je určeno, to jsou otázky, které se v praxi stále vracejí a jejich soulad s právem či reakce na porušení daného práva jsou pořád živé. Předložená práce podrobně a systematicky otázku výsad a imunit diplomatické mise shrnuje a zjišťuje, zda je právní úprava dostatečná, aby odpovídala na změny v praxi. V tomto je práce v českém kontextu nová. Téma jako takové již sice bylo částečně zpracováno v učebnicích, ale nebylo zatím takto velmi podrobně rozebráno. Jako velmi nové lze také hodnotit pojednání o možnosti skenování diplomatických zavazadel.

Náročnost tématu

Práci hodnotím jako poměrně náročnou na zpracování s ohledem na množství pramenů, které je třeba vzít v potaz.

Práce je zpracována metodou popisnou. Autorka si neklade cíle, ke kterým by měla dojít jinou výzkumnou metodou.

Kritéria hodnocení práce

Ke zpracování tématu:

Práce je členěna do úvodu, devíti částí a závěru. Včleněn je obsah a seznam použité literatury. Práce je zpracována s využitím primárních i sekundárních pramenů, odborné domácí i zahraniční literatury i příslušných zpráv Komise pro mezinárodní právo.

V úvodu si autorka klade za cíl popsat obsah jednotlivých výsad a imunit poskytovaných úřadům diplomatické mise a za použití případů ukázat změnu praxe

v posledních padesáti letech, tedy od doby přijetí smluvního instrumentu, který úpravu danou dané problematiky zakotvil, Vídeňské úmluvy o diplomatických stycích z roku 1961. Dále zamýšlí zjistit, zda postačuje současná právní úprava požadavkům praxe. K tomuto cíli práce skutečně směřuje a v závěru diplomantka na svoji výzkumnou otázku odpovídá.

Autorka ve své práci používá velké množství praktických příkladů, které jsou zhusta zmiňovány v příslušných komentářích. Zařazuje ale i případy aktuální, staré pouhých několik týdnů. Zařazení konkrétních příkladů práci nejen velmi osvěžuje, ale především pomáhá ve zjišťování odpovědi na výzkumnou otázku, ježto tak autorka zjišťuje, zda praxe sleduje a ctí příslušnou právní úpravu.

Po formální stránce nemám k práci připomínek.

K obsahu práce:

Diplomantka pečlivě sleduje logicky vystavěnou strukturu práce. Nejprve se zabývá pojmem výsad a imunit, poté teoretickými koncepcemi, které potřebu těchto výsad a imunit zdůvodňují. Pak své téma skrze zařazení kapitoly o Vídeňské úmluvě o diplomatických stycích ukotvuje a může se věnovat konkrétním jednotlivým výsadám a imunitám. Diplomantka se zdařile vyhnula přílišné popisnosti, byť k tomu uchopení tématu svádí.

Práce diplomantky je jednou z mála diplomových prací, ke kterým nemám větších výhrad a komentářů. Je velmi hezky a čtivě napsaná, obsahuje zajímavé informace, je logická a podstatné teoretické otázky používá již v textu bez dalšího. Zcela jistě lze zvážit způsob skloňování pojmu „persona non grata“ (str. 14), nazvání Valného shromáždění OSN (str. 71) či se zamyslet nad tím, zda je zcela jasný autor některých internetových článků, resp. důvod jejich vzniku (autorka se zdá nicméně ve výběru zdrojů velmi ostražitá a obecně zdroje zřejmě pečlivě zvažovala), ale nejedná se o zásadní komentáře. Jednu z otázek, o které jsem uvažovala pro položení k obhajobě, tedy vztah smluvního instrumentu a obyčeje, práce uspokojivě řeší, konkrétně mimo jiné u příkladu výhrady Bahrajnu k ochraně diplomatického zavazadla.

Jako velmi zajímavé hodnotím například postřehy k otázce možného konfliktu povinnosti nevměšovat se do vnitřních záležitostí jednoho státu činností státu druhého, kterou tento druhý stát vnímá jako podporu demokracie a svobody.

Závěr:

Autorka prokazuje dobrou znalost dokumentů i literatury, samostatně pracovala s příslušnými dokumenty i sekundárními prameny. Práce má vyváženou strukturu, členění je

logické a jednotlivé kapitoly na sebe věcně navazují. Předložená práce naplňuje kritéria kladená na diplomovou práci, je dobře zpracovaná, napsána odborným jazykem, vybavena poznámkovým aparátem a seznamem literatury. Práci proto doporučuji k obhajobě. Předběžně ji hodnotím jako výbornou.

Otázky k zodpovězení při obhajobě

V průběhu obhajoby se může diplomantka věnovat následujícím otázkám:

1. Autorka ve své práci zmiňuje možný konflikt mezi povinností státu nevměšovat se do vnitřních záležitostí státu jiného a snahou prvního státu o činnost, kterou vnímá jako podporu demokracie a svobody. Jaké vidí řešení pro situace, kdy stát tuto činnost vykonávat chce – může považovat za jeden z cílů své zahraniční politiky –, ale na území, na kterém by ji vykonávat chtěl, je vnímána negativně. Jak je toto v praxi řešeno? Vyskytují se v praxi podobné konflikty?
2. Považuje autorka způsob vyrovnání mezi USA a Iránem v návaznosti na zadržení diplomatů apod. v budově ambasády v Teheránu za vhodný? Zajímá mě, zda jej například považuje za hodný následování v podobných situacích, jaké vidí jeho klady či zápory.

V Praze dne 12. 9. 2011

Mgr. Věra Honusková, Ph. D.
oponentka diplomové práce